

Leeswijzer

- De vragen zijn **geclusterd per thema**, zodat je vlug kan zien welke vragen we allemaal beantwoorden.
- De vraag wordt telkens gevolgd door "[→](#)", een link waarmee je **doorklikt naar het antwoord**. Op het eind van het antwoord kun je dan telkens terugklikken ([←](#)) naar de vragenreeks waar je uit geselecteerd hebt.
- Dit is een **dynamisch** document, dat we verder aanvullen met relevante vragen die we na september 2023 nog ontvangen.
- Het zal later zijn plaats vinden op de **leerplanpagina's**.

Bij het beantwoorden van de vragen maken we een **duidelijk onderscheid** tussen

- **communicatieve opdrachten:** dat is waar we naar toewerken, het betreft doelgerichte communicatie, met de realisatie van minstens één leerplandoel receptie, productie of interactie. De omschrijving van deze taken maakt deel uit van een goede feed-up. Die communicatieve opdrachten zijn niet per se uitgebreid en complex.
- **opdrachten:** gebruiken we voor al wat we de leerlingen laten doen in opbouw naar de communicatieve opdrachten: het inoefenen en gebruiken van talige bouwstenen, korte opgaven ad hoc (zonder context, zonder communicatief doel) ...
bv. geïsoleerde minidialogjes om taalhandelingen in te oefenen, een tekstje laten schrijven aan de hand van illustraties met woordpotjes, kort je mening uitwisselen met je buur over een luisterdocument ...

Cf. ook vraag 1 f).

Vragen

1 Algemeen →

a) De benamingen van de leerplannen met accenten, B, B+, S... zijn complex vanwege de beknoptheid. Hoe weten we of we het juiste leerplan hebben? Waar vinden we de leerplannen? →
b) Waar kunnen we de hand-outs van de online verdiepingssessies terugvinden? →
c) Netwerking . Het klopt dat er nog veel meer zou kunnen samengewerkt en uitgewisseld worden. Worden er regionale netwerken georganiseerd? →
d) Wanneer leerlingen in de tweede graad een achterstand in het curriculum hebben opgelopen, hoe kunnen we er dan in onze derde graad voor zorgen dat zij toch ook tot communicatieve opdrachten komen, gebruik makend van de nodige bouwstenen →
e) Hoe kunnen we binnen onze lestijden zoveel mogelijk communicatief aan de slag met onze leerlingen? →
f) Wat is het verschil tussen een “ taaltaak ” en een “doelgericht communicatieve opdracht”? →
g) Hoe zou jij de vernieuwde "tâche langagière" (TL) nu noemen in het Frans? Tâche Intégrée Fonctionnelle (TIF)? →
h) Wat betekent een ERK-niveau (B1)+? Van waar komt die benaming? →
i) Hoe lees je de tabellen voor tekstkenmerken/ minimumvereisten ? →
j) De benamingen van de leerplannen met accenten, B, B+, S... zijn complex vanwege de beknoptheid. Hoe weten we of we het juiste leerplan hebben? →
k) Mag je meer doen, je eisen hoger leggen dan wat het leerplan voorschrijft , bv. op vlak van tekstkenmerken of minimumvereisten? →
l) Ik stel vast dat ik er met slechts 2 lessen per week onmogelijk ga toe geraken alles rond te krijgen. →
m) Wordt het communicatiemodel naar het Duits, Engels, Frans vertaald ? →
n) Wat zijn de voornaamste verschillen met D- en A-finaliteit ? Is dat ergens terug te vinden? →

2 Communicatie (receptie, productie, interactie) →

a) Waar kunnen we authentiek materiaal zoals video's en documenten voor onze leerlingen terugvinden? →
b) Welke tekstsoorten dienen allemaal aan bod te komen? →

- c) Moeten leerlingen de verschillende **tekstsoorten** ook kunnen herkennen en benoemen? →
- d) Waarom **in het Nederlands laten antwoorden** voor receptie? In het Engels/Frans zou toch moeten gaan? →
- e) Wat zijn **hoogfrequente woorden**? Hoe bepalen we dit? Zijn daar lijsten van? →
- f) Hoe kunnen we op zinvolle wijze **schrijftaken** geven in een wereld waar heel wat taaltechnologische middelen bestaan? →
- g) Zien jullie **eTwinning** ook als een voorbeeld van vakoverschrijdende samenwerking? →

3 Literatuur →

- a) Moeten de leerlingen verplicht boeken lezen voor de component **literatuur**? →
- b) Mogen de leerlingen hun **eigen beleving** van een **literaire tekst** ook niet-talig weergeven? (moodboard, poster...)? Of ligt de nadruk op het verwoorden van gedachten en gevoelens in de doeltaal? →

4 Taalsysteem en taalgebruik →

- a) **Kenniselementen**: zijn alle zwarte elementen verplicht te behandelen? Op welke manier pakken we dit best aan? →
- b) Is het de bedoeling dat we alle **kenniselementen** die oranje/cursief staan allemaal herhalen? →
- c) **Woordenschat**: de woordenschatvelden die getoond werden i.v.m. woordenschat, zijn deze verplicht te volgen? →
- d) Zijn er **nieuwe strategieën** bijgekomen in vergelijking met het vorige leerplan? →

5 Leermiddelen →

- a) Een aantal uitgeverijen brengen eenzelfde **leerwerkboek** uit voor leerlingen in domeingebonden studierichtingen en in richtingen dubbele finaliteit. Wanneer we deze boeken volgen, voldoen we dan aan de leerplandoelen? →
- b) Gaat Katholiek Onderwijs Vlaanderen, zoals beloofd in de nieuwsbrief van april, de **nieuwe methodes nog doorlichten op leerplangerichtheid**? →

6 Specifiek voor een leerpad, enkele leerpaden →

1.1 D-finaliteit →

MVT D specifieke doelen	a) Kan men MT eenpolig samenzetten met MT tweepolig? Kan men Humane wetenschappen samenzetten met MT? →
MVT D specifieke doelen	b) Als ik het goed begrepen heb, is een regio presenteren voor de klas niet meer echt aangewezen? →
MVT D specifieke doelen	c) Het lezen van boekjes in het Frans/Engels mag maar moet niet meer? →
MVT D specifieke doelen	d) Wat is het verschil tussen het leerplan MT tweepolige richtingen en het leerplan MT eenpolige richting : klopt het dat de LPD 3, 4, 5, 11 en 19 niet voorkomen in het leerplan MT voor tweepolige richtingen? En ook 23 (taaltechnologie). →
MVT D Moderne talen tweepolig	e) Is het de bedoeling dat LPD 16 zowel in Engels als in Frans aan bod komen? Zijn er buiten LPD16 nog andere LPD die we mogen ' verdelen ' over Frans en Engels? →
MVT D Moderne talen tweepolig	f) Ik vind translanguaging razend interessant, maar dat veronderstelt dat we allemaal over kennis van niet-Europese talen beschikken? En wordt dit dan allemaal zowel in het Frans als het Engels aangeboden? →
MVT D Moderne talen tweepolig	g) (MOT tweepolig) Waarom moet alleen Engels , met een pak minder uren dan Frans, wetenschappelijke teksten behandelen? Voor OC lijkt me dat vreemd. →
III-Eng ¹ -d	h) Zijn er aanraders m.b.t. gratis toegankelijke databanken voor wetenschappelijke teksten ? →
Engels D specifieke doelen	i) Het is misschien een detailvraag voor Engels, maar er stond vermeld " actieve en passieve zinnen ". Wat wordt hieronder verstaan? Enkel herkennen/zinnen kunnen vormen? Verschillende vormen van de passives kunnen vormen en in context gebruiken? Wat met de complex passive? →
Engels D specifieke doelen	j) Is ERK-niveau B1 voor 3de graad D Engels niet weinig ambitieus? →
Frans D specifieke doelen	k) Het verrast mij toch dat er in de lessentabellen voor de tweepolige richtingen met MT slechts 1 graaduur Frans meer is dan in de richtingen zonder MT. →

1 Algemeen

Vraag	Antwoord
<p>a) De benamingen van de leerplannen met accenten, B, B+, S... zijn complex vanwege de beknoptheid. Hoe weten we of we het juiste leerplan hebben? Waar vinden we de leerplannen?</p>	<p>Hier vind je een overzicht van alle studierichtingen in de derde graad. Als je op een studierichting klikt, verschijnen alle geldende leerplannen voor die studierichting.</p> <p>Vanaf september kun je de leerplannen voor de derde graad ook raadplegen via LLINKID, de digitale leerplantoel van Katholiek Onderwijs Vlaanderen. </p>
<p>b) Waar kunnen we de hand-outs van de online verdiepingssessies terugvinden?</p>	<p>Die zijn toegevoegd aan het leerpad, samen met de ingesproken presentaties. </p>
<p>c) Netwerking. Het klopt dat er nog veel meer zou kunnen samengewerkt en uitgewisseld worden. Worden er regionale netwerken georganiseerd?</p>	<p>Dat gebeurt inderdaad. Deze netwerken worden aangekondigd in de leerplannieuwsbrief of vind je op pro.katholiekonderwijs.vlaanderen onder 'professionalisering'. </p>
<p>d) Wanneer leerlingen in de tweede graad een achterstand in het curriculum hebben opgelopen, hoe kunnen we er dan in onze derde graad voor zorgen dat zij toch ook tot communicatieve opdrachten komen, gebruik makend van de nodige bouwstenen</p>	<p>Ook in de leerplannen van de eerste en tweede graad is "doelgerichte communicatie" een centraal aandachtspunt. Dit betekent dat onze leerlingen het communicatiemodel alvast hebben leren toepassen in communicatieve situaties. Het is mogelijk dat het niveau (cf. tekstkenmerken en minimumvereisten) remediëring vraagt. Een grondige beginsituatieanalyse kan helpen om de taalbehoeftes van deze leerlingen in kaart te brengen.</p> <p>Dit zou je kunnen doen door bv. te werken met een groeidossier en gepaste remediëring te voorzien die de leerling beter maakt in het gebruiken van de taal. </p>
<p>e) Hoe kunnen we binnen onze lestijden zoveel mogelijk communicatief aan de slag met onze leerlingen?</p>	<p>Het is belangrijk dat leerlingen van bij het begin weten naar welke concrete communicatieve opdrachten je toewerkt. Van daaruit selecteer je de talige bouwstenen die daarvoor nodig zijn en je laat die inoefenen. Essentieel is dat de leerlingen die bouwstenen zo vlug mogelijk inzetten om te communiceren, zij het aan de hand van eenvoudige, korte opdrachten als opbouw naar de communicatieve opdrachten.</p> <p>Je zou jezelf bovendien kunnen uitdagen om elke les (minstens) één receptieve, productieve of interactieve opdracht te voorzien, ook al is die erg bondig.</p> <p>Je geeft hen dus best vaak zinnvolle communicatieve opdrachten die realistisch, (semi-) authentiek zijn en waarbij de context duidelijk is, zodat ze teksten kunnen lezen/beluisteren en produceren waarin duidelijk is welke tekstsoort aan de orde is, welk register, wie de ontvanger is. Realistische opdrachten bereiden hen</p>

	<p>voor op het dagelijks functioneren in de doeltaal en (binnen hun gekozen studierichting) in het werkveld.</p> <p></p>
<p>f) Wat is het verschil tussen een “taaltaak” en een “doelgerichte communicatieve opdracht”?</p>	<p>In feite gaat het over dezelfde soort van communicatieve opdrachten. Omdat een taaltaak wel eens geassocieerd werd met een uitermate uitgebreide communicatieve opdracht, werd de term vervangen. Ook het receptieve karakter van communicatie (waarbij men doelgericht leest en luistert) werd niet altijd gevat in de term “taaltaak”. Bovendien was het een containerbegrip geworden en vinden we de term niet langer terug in de minimumdoelen.</p> <p>Een communicatieve opdracht vertrekt vanuit een authentieke situatie waarin leerlingen doelgericht (zouden kunnen) communiceren. Een goed opgestelde communicatieve opdracht bevat alle antwoorden op de vragen van het communicatiemodel.</p> <p></p>
<p>g) Hoe zou jij de vernieuwde "tâche langagière" (TL) nu noemen in het Frans? Tâche Intégrée Fonctionnelle (TIF)?</p>	<p>"<i>Tâche langagière, tâche intégrée, tâche fonctionnelle, tâche communicative ...</i>": welke term je gebruikt, doet er niet echt toe. Zolang je als vakgroep consequent bent en vooral hetzelfde bedoelt met een term. Soms spreekt men van een eindtaak en verwijst men naar heel grote opdrachten om een geheel af te ronden. Doelgerichte communicatie impliceert niet dat het altijd over uitgebreide opdrachten moet gaan. De naam die je aan dergelijke opdrachten geeft, is op zich niet belangrijk. Het is vooral van belang dat het om een goed opgestelde doelgerichte communicatieve opdracht gaat. Dergelijke opdracht bevat de nodige informatie om het communicatiemodel effectief te kunnen inzetten.</p> <p></p>
<p>h) Wat betekent een ERK-niveau (B1)+? Van waar komt die benaming?</p>	<p>Het Europees Referentiekader (ERK) beschrijft wat je in een vreemde taal precies moet kunnen om aan te tonen dat je deze taal op een bepaald niveau beheerst. Het ERK verdeelt taalvaardigheid in verschillende niveaus, variërend van A1 (beginner) tot C2 (vaardigheid op hoog niveau).</p> <p></p>
<p>i) Hoe lees je de tabellen voor tekstkenmerken/ minimumvereisten?</p>	<p>De tabel verwijst naar tekstkenmerken voor receptie en naar minimumvereisten voor productie en interactie. De twee laatste kolommen verwijzen naar lezen/luisteren of schrijven/spreken of schriftelijk/mondeling.</p> <p>De gekleurde vakjes duiden aan welk criterium van toepassing is voor welke kolom.</p> <p>De tekstkenmerken helpen je bij de keuze van de teksten voor receptie. De minimumvereisten zijn het uitgangspunt voor het bepalen van de scoringslijnen, de normering van je evaluatiecriteriën bij productieve en interactieve opdrachten.</p> <p></p>
<p>j) De benamingen van de leerplannen met accenten, B, B+, S... zijn complex vanwege de</p>	<p>Hier vind je een overzicht van alle studierichtingen in de derde graad. Als je op een studierichting klikt, verschijnen alle geldende leerplannen voor die studierichting.</p>

beknoptheid. Hoe weten we of we het juiste leerplan hebben?	Vanaf september 2023 kun je de leerplannen voor de derde graad ook raadplegen via LLINKID , de digitale leerplantoel van Katholiek Onderwijs Vlaanderen.
k) Mag je meer doen, je eisen hoger leggen dan wat het leerplan voorschrijft , bv. op vlak van tekstkenmerken of minimumvereisten?	De leerplandoelen zijn minimumdoelen en je mag dus zeker meer vragen. Elk leerplan bevat bovendien een vrij uitgebreide passage over differentiatie (1.4). Als je voor een sterke klasgroep de lat hoger legt dan wat het leerplan eigenlijk vraagt, waak je erover dat minder sterke leerlingen in die klas daar niet het slachtoffer van worden: als zij niet de norm halen van de klas, maar wel van het leerplan, mag dit niet leiden tot erg lage cijfers, laat staan tekorten. Gedifferentieerd lesgeven en evalueren biedt daar een oplossing voor: zo voelt elke leerling zich uitgedaagd.
l) Ik stel vast dat ik er met slechts 2 lesuren per week onmogelijk ga toe geraken alles rond te krijgen.	De leerplannen gelden voor een graad . Je hebt dus twee jaar om het leerplan te realiseren. In de praktijk nemen nogal wat collega's een leermiddel (methode, handboek ...) als leidraad om het leerplan te realiseren. Maar dat betekent niet dat alles wat dit leermiddel aanbiedt, ook effectief aan bod hoeft te komen. Ten slotte, als je merkt dat een klasgroep een leerplandoel beheerst, dan hoef je dat niet telkens weer opnieuw te laten inoefenen en te evalueren. Katholiek Onderwijs Vlaanderen stelt dat de doelen kunnen bereikt worden met het aantal graduren dat in de lessentabellen wordt voorzien. Via complementaire uren kan dit minimumaantal uitgebreid worden.
m) Wordt het communicatiemodel naar het Duits, Engels, Frans vertaald ?	Er is geen verplichting om te kiezen voor een bepaald communicatiemodel . Binnen de MVT wordt vaak het (eenvoudig) model van Lasswell gebruikt: <div style="text-align: center;"> <p>WIE? WAT? WELK KANAAL? AAN WIE? WELK EFFECT?</p> <p>Communicator Bericht Medium Ontvanger Effect</p> <p>Communicatiemodel Lasswell</p> </div>

	Het lijkt ons aangewezen om hetzelfde model te hanteren in alle moderne talen en af te spreken met de collega's van Nederlands. Je hoeft dit niet per se te vertalen.
n) Wat zijn de voornaamste verschillen met D- en A-finaliteit ? Is dat ergens terug te vinden?	De belangrijkste verschillen in leerplandoelen, zowel binnen als buiten je gekozen finaliteit, vind je opgelijst in de rubriek <i>Leerlijnen – Samenhang in de derde graad</i> in het inleidend gedeelte van elk leerplan .

2 Communicatie (receptie, productie, interactie)

<p>a) Waar kunnen we authentiek materiaal zoals video's en documenten voor onze leerlingen terugvinden?</p>	<p>Komt aan bod tijdens de live verdiepingssessies in de loop van 23-24. ¹ </p>
<p>b) Welke tekstsoorten dienen allemaal aan bod te komen?</p>	<p>De leerplannen leggen geen tekstsoorten op die verplicht aan bod moeten komen. Afhankelijk van de finaliteit en studierichting leggen de tabellen met kenmerken en minimumvereisten een 'ruime variatie of variatie aan tekstsoorten' op. In de wenken geven we aan dat je best een variatie aan teksten binnen de tekstsoorten aan bod laat komen. Enkel voor Engels in de domeinoverschrijdende D-finaliteit en Taal en communicatiewetenschappen is het verplicht ook wetenschappelijke teksten aan te bieden bij lezen en luisteren.</p> <p>Je hoeft niet alle doelen te bereiken met alle tekstsoorten. Vaak behoren de teksten die je aanbiedt ook tot meerdere tekstsoorten. Je varieert naargelang je thema/project. </p>
<p>c) Moeten leerlingen de verschillende tekstsoorten ook kunnen herkennen en benoemen?</p>	<p>De leerlingen dienen doelgericht op zoek te gaan naar onderwerp, hoofdgedachte(n), hoofdpunten en relevante informatie in een tekst (met bepaalde kenmerken die verschillen naargelang de studierichting/finaliteit).</p> <p>Om dit correct te kunnen doen, zullen de leerlingen inzicht dienen te hebben in de tekstsoort (zo zal de hoofdgedachte van een persuasieve tekst ook dat overtuigend karakter bevatten). Expliciet benoemen van de tekstsoort wordt niet gevraagd volgens het leerplan, maar als je het doelgerichte aspect van de leerplandoelen voor receptie in acht neemt, zullen de leerlingen hierbij wel rekening moeten (leren) houden met de impact van een tekstsoort op het onderwerp, de hoofdgedachte en de hoofdpunten van de tekst.</p> <p>Zo kan je als ondersteunde strategie hiervoor de leerlingen zelf een communicatiemodel laten invullen. Bij 'zender' is het bv. interessant te laten nagaan welke bedoeling de tekstschrijver had: informeren, iets verkopen, een politiek standpunt vertolken? Zo kom je ook bij de tekstsoorten terecht </p>

¹ Aanzet tot antwoord dat we vrijgeven na de live sessies:

Er zijn heel wat sites die gratis authentiek tekstmateriaal aanbieden. Hier enkele suggesties bij Engels: luisteren TedEd, Learning English van de BBC/British Council, ESL (Randall's); lezen Breaking News English, VRT, WikiHow, How stuff works. (Moest er toch besloten worden apart te antwoorden, dan zijn dit enkele handige sites: "français facile", SchoolMOUV...)

<p>d) Waarom in het Nederlands laten antwoorden voor receptie? In het Engels/Frans zou toch moeten gaan?</p>	<p>Cf. wenk uit het leerplan: "Je kan de leerlingen de informatie laten weergeven of duiden in het Nederlands. Zo vermijd je dat de leerlingen stukjes uit de tekst kopiëren zonder die te begrijpen."</p> <p>Dit heeft dus te maken met validiteit van de opgave, de wenk vermeldt al een argument. Bovendien, als antwoorden in de doeltaal bepaalde leerlingen hindert om hun tekstbegrip aan te tonen, dan is de opgave niet valide, wat zeker bij evaluatie van groot belang is.</p> <p>Je kunt dit gedifferentieerd aanpakken, bv. door te vragen bij voorkeur in de doeltaal te antwoorden. Mengvormen zijn natuurlijk ook mogelijk, bv. door bij een luistertaak te vragen kernwoorden uit de tekst in de doeltaal te noteren en die toe te lichten in het Nederlands of in de doeltaal.</p> <p>De algemene regel blijft wel dat leraar tijdens de les in de doeltaal communiceert met zijn leerlingen.</p> <p style="text-align: center;"></p>
<p>e) Wat zijn hoogfrequente woorden? Hoe bepalen we dit? Zijn daar lijsten van?</p>	<p>Frequentielijsten zijn niet bedoeld voor didactische doeleinden. In de omschrijving in het leerplan spreken we over frequentie, maar ook over relevante thema's en domeinen.</p> <p>Frequentie speelt immers een rol maar is zeker niet het enige criterium voor het selecteren van de te kennen woorden. Je kan frequentie als indicator gebruiken wanneer je een authentieke tekst aan de leerlingen geeft en het niveau van de tekst wil bepalen of wanneer je beslist welke woorden uit die tekst nuttig zijn voor de leerlingen om ze ook actief te leren. Daarnaast is het natuurlijk even belangrijk dat de parameters authenticiteit en relevantie meegenomen worden bij het kiezen van woordenschat.</p> <p>De leerplandoelen vermeld onder communicatie vertaal je in concrete taken waarbij leerlingen doelgericht communiceren. De leerling moet dus zeker de woordenschat beheersen die hij/zij nodig heeft om die taken te kunnen uitvoeren.</p> <p>In de derde graad kunnen die taken ook de beheersing van richtingspecifieke woordenschat impliceren.</p> <p>Een onderscheid tussen receptief en productief te kennen woordenschat kan aangewezen zijn.</p> <p style="text-align: center;"></p>
<p>f) Hoe kunnen we op zinvolle wijze schrijftaken geven in een wereld waar heel wat taaltechnologische middelen bestaan?</p>	<p>Misschien moeten we schrijfvaardigheid meer in de klas laten oefenen want huiswerk zullen leerlingen maar al te vaak via vertaalssoftware of artificiële intelligentie laten uitvoeren, wat moeilijk te controleren valt. Je kunt werken met korte schrijfpoddrachten in de klas en nagaan welke middelen ze hebben ingezet: spellings- en grammaticacontrole, stijlcontrole via allerlei extensies, AI, vertaalssoftware...</p>

	<p>Deze middelen zullen in de toekomst wellicht een steeds grotere rol spelen bij het produceren van (bepaalde soorten) teksten. Onze leerlingen leren best kritisch om te gaan met taaltechnologie. Ze checken connotaties, leren de juiste prompts in te geven, corrigeren waar nodig en kijken na of de applicaties rekening hielden met context.</p> <p>Als we leerlingen zelf teksten willen laten schrijven, dan is het essentieel dat we de complexiteit van de opgaven progressief opbouwen en hen daarbij voldoende ondersteunen, zodat ze de uiteindelijke schrijftaak als haalbaar ervaren en dus niet de noodzaak voelen om 'frauduleus' deze technologie in te zetten. </p>
<p>g) Zien jullie eTwinning ook als een voorbeeld van vakoverschrijdende samenwerking?</p>	<p>eTwinning bevelen we aan omdat het de taalvaardigheden van de deelnemers verbetert door het scheppen van mogelijkheden tot authentieke communicatie. Tegelijk creëer je contexten waarin leerlingen vakoverschrijdend kunnen samenwerken rond (zelfgekozen) thema's.</p> <p>Een alternatieve mogelijkheid is eTwinning Belgica, waarin je samenwerking met een school in Wallonië betracht.</p> <p>Dit kan maar hoeft niet per se een vakoverstijgende invulling te krijgen. </p>

3 Literatuur

<p>a) Moeten de leerlingen verplicht boeken lezen voor de component literatuur?</p>	<p>We spreken in de leerplannen niet over het verplicht lezen van boeken: literatuur kan opgevat worden in de brede betekenis van het woord. Zo zal je in de wenken bij die component een aantal suggesties van literaire teksten terugvinden, zoals een gedicht, een lied, een cartoon ... Uiteraard ben je als leraar vrij om de leerlingen ook een boek/boeken te laten lezen.</p> <p>Afhankelijk van je doelgroep (bv. de finaliteit) en de mate waarin die daarvoor openstaat, kunnen we het lezen van boek(fragment)en warm aanbevelen, zeker als je de leerlingen een zekere autonomie geeft (bv. keuze tussen een aantal boeken, verschillende leestaken) en als je hen daarvoor kunt motiveren.</p> <p>Het is wel geen verplichting. Je hoeft ook een boek niet volledig te laten lezen (fragmenten kan ook) en je kunt dit in de klas ondersteunen, bv. bij de start, maar het kan even goed tussendoor. </p>
<p>b) Mogen de leerlingen hun eigen beleving van een literaire tekst ook niet-talig weergeven? (moodboard, poster...)? Of ligt de nadruk op</p>	<p>Als in het leerplandoel staat 'verwoorden in het Engels/Frans', dan betekent dit dat leerlingen hun beleving talig weergeven in de doeltaal. Staat er enkel 'verwoorden', zoals bij Duits, dan lees je in de duiding dat het minimaal in het Nederlands moet gebeuren.</p>

<p>het verwoorden van gedachten en gevoelens in de doeltaal?</p>	<p>Je zou hier aan je leerlingen, zoals in de wenken als suggestie aangegeven, voldoende ondersteuning kunnen aanreiken onder de vorm van spreek- of schrijfkaders of woordenschat om dit leerplandoel te realiseren.</p> <p>De nadruk ligt hier niet op de vormcorrectheid van het spreek- of schrijfproduct. </p>
--	--

4 Taalsysteem en taalgebruik

<p>a) Kenniselementen: zijn alle zwarte elementen verplicht te behandelen? Op welke manier pakken we dit best aan?</p>	<p>De zwarte kenniselementen zijn nieuw in de derde graad en komen inderdaad verplicht aan bod in functie van doelgerichte communicatie.</p> <p>Dat betekent dat je het kenniselement <i>an sich</i> niet altijd exhaustief aanbiedt en inoefent in geïsoleerde oefeningen. Om te beslissen hoe diep en uitgebreid de leerling aan de slag gaat met bepaalde kenniselementen, vertrekken we vanuit de communicatieve opdrachten waar je naartoe werkt.</p> <p>Bv. wanneer je de leerlingen een recensie wil laten schrijven van een film of een aflevering van een serie hebben de leerlingen specifieke woordenschat nodig (we denken aan werkwoorden, zoals “spelen”, “produceren”, “acteren”, “vinden”, “regisseren”, “houden van”, “niet leuk vinden”...) en vaak in de passieve vorm. We kiezen er dan voor om het passief in te oefenen met die werkwoorden die relevant zijn.</p> <p></p>
<p>b) Is het de bedoeling dat we alle kenniselementen die oranje/cursief staan allemaal herhalen?</p>	<p>De oranje, cursief gedrukte kenniselementen kwamen aan bod in vorige graden. De leerlingen zullen ze ook in de derde graad in doelgerichte communicatie inzetten. Op basis van de beginsituatie van je leerlingen en eventuele noden of lacunes die je vaststelt, bepaal je, in functie van de uit te voeren communicatieve opdrachten, wat je best herhaalt, opfrist en hoe grondig.</p> <p>Overleg binnen de vakgroep en een leerlijn kunnen je helpen om daarbij weloverwogen keuzes te maken.</p> <p></p>
<p>c) Woordenschat: de woordenschatvelden die getoond werden i.v.m. woordenschat, zijn deze verplicht te volgen?</p>	<p>Nee, we tonen enkele woordenschatvelden ter illustratie: ze zijn wellicht niet allemaal interessant voor de communicatieve situaties die je wil behandelen met je leerlingen.</p> <p>De studierichting van de leerlingen kan een rol spelen bij het kiezen van relevante woordenschatvelden. Zoals je kan lezen, is het wel van belang dat de aangeboden en ingeoeffende woordenschat betekenisvol is voor de voor de communicatieve doelen die de leerlingen dienen te bereiken.</p> <p></p>

5 Leermiddelen

<p>a) Een aantal uitgeverijen brengen eenzelfde leerwerkboek uit voor leerlingen in domeingebonden studierichtingen en in richtingen dubbele finaliteit. Wanneer we deze boeken volgen, voldoen we dan aan de leerplandoelen?</p>	<p>Het is de taak van de leerkracht/vakgroep om te checken of het gebruikte leermiddel alle leerplandoelen aanbiedt en wel op het juiste niveau (handelingswerkwoord in het leerplandoel, minimumvereisten, tekstkenmerken ...). Zie ook de volgende vraag.</p> <p>Bij het gebruik van om het even welk leermiddel maakt de individuele leerkracht of de vakgroep ook keuzes. Zelfs als dat leerwerkboek het gehele leerplan behelst, dan nog kan het zijn dat je het leerplan niet realiseert als er bepaalde delen worden geschrapt.</p> <p>Essentieel is het leerplan als leidraad te nemen voor je les- en evaluatiepraktijk en NIET een leermiddel. </p>
<p>b) Gaat Katholiek Onderwijs Vlaanderen, zoals beloofd in de nieuwsbrief van april, de nieuwe methodes nog doorlichten op leerplangerichtheid?</p>	<p>Katholiek Onderwijs Vlaanderen screent inderdaad, in samenspraak met de uitgevers, leermiddelen op leerplanconformiteit. De resultaten zullen in de loop van volgend schooljaar bekend zijn.</p> <p>Je kan nog wachten met het invoeren van nieuwe handboeken tot die resultaten bekend zijn. De inspectie voorziet sowieso een gedoogperiode van twee jaar vooraleer ze de implementatie van de nieuwe leerplandoelen controleert. </p>

6 Specifiek voor een leerpad, enkele leerpaden

6.1 D-finaliteit

<p>MVT D specifieke doelen</p>	<p>a) Kan men MT eenpolig samenzetten met MT tweepolig? Kan men Humane wetenschappen samenzetten met MT?</p>	<p>In de modellessentabellen wordt per finaliteit en per vak aangegeven voor welke studierichtingen eenzelfde leerplan geldt. Zo krijgt de school een duidelijk zicht op welke klasgroepen ze zonder enig probleem kan samen zetten.</p> <p>Vanuit de regelgeving kunnen klasgroepen die een verschillend leerplan volgen worden samengezet. Het is wel belangrijk om daarbij voor ogen te houden dat er voor beide leerlingengroepen voldoende tijd moet zijn om de onderscheiden leerplandoelen te bereiken en dat een vorm van curriculumdifferentiatie noodzakelijk zal zijn. Scholen kunnen er eventueel wel voor kiezen om in dat geval klasgroepen voor een beperkt deel van de lessen samen te zetten en voor een ander deel van de lessen apart te zetten.</p>
--------------------------------	---	---

		<p>Het is echter niet aangewezen om voor leerplannen waar zowel minimumdoelen als specifieke minimumdoelen gelden, klasgroepen die het basisleerplan volgen samen te zetten voor het basisleerplan en enkel op te splitsen voor de specifieke doelen. Leerplannen dienen als geheel te worden bekeken en kunnen niet zomaar opgesplitst worden in een basisgedeelte en een specifiek gedeelte. </p>
<p>MVT D specifieke doelen</p>	<p>b) Als ik het goed begrepen heb, is een regio presenteren voor de klas niet meer echt aangewezen?</p>	<p><i>Landeskunde</i> was in de vorige leerplannen een van de bouwstenen, naast woordenschat en grammatica.</p> <p>Nu is dat niet meer zo, maar de (nieuwe) culturele doelen voorzien in het ontdekken van overeenkomsten en verschillen tussen onze cultuur en de cultuur van landen waarin Engels/Frans wordt gesproken.</p> <p>Opdrachten waarin een regio verkend wordt, sluiten hierbij aan. Bovendien ben je vrij om de inhoud van je lessen zelf te kiezen. De huidige leerplannen bieden tal van mogelijkheden om een aantal doelstellingen te integreren in een dergelijke opdracht. </p>
<p>MVT D specifieke doelen</p>	<p>c) Het lezen van boekjes in het Frans/Engels mag maar moet niet meer?</p>	<p>In de vorige leerplannen was het evenmin verplicht om een aantal boeken te lezen in de moderne vreemde taal.</p> <p>We spreken in de leerplannen niet over het verplicht lezen van boeken: literatuur kan opgevat worden in de brede betekenis van het woord. Zo zal je in de wenken bij die component een aantal suggesties van literaire teksten terugvinden, zoals een gedicht, een lied, een cartoon...</p> <p>Uiteraard ben je als leraar vrij om de leerlingen een boek/boeken te laten lezen. Afhankelijk van je doelgroep kunnen we dit warm aanbevelen, zeker als je de leerlingen een zekere autonomie geeft (bv. keuze tussen een aantal boeken, verschillende leestaken) en als je hen daarvoor kunt motiveren. Het is evenwel geen verplichting. Je hoeft ook een boek niet volledig te laten lezen (fragmenten kan ook) en je kunt dit in de klas ondersteunen, bv. bij de start, maar het kan even goed tussendoor .</p> <p>Het blijft in elk geval belangrijk dat deze leerlingen zoveel mogelijk 'literaire kilometers' maken. Lezen is een enorme meerwaarde op het vlak van taalverwerving. </p>

<p>MVT D specifieke doe- len</p>	<p>d) Wat is het verschil tussen het leerplan MT tweepolige richtingen en het leerplan MT eenpolige richting: klopt het dat de LPD 3, 4, 5, 11 en 19 niet voorkomen in het leerplan MT voor tweepolige richtingen? En ook 23 (taaltechnologie).</p>	<p>Je vindt de verschillen in het inleidend gedeelte van het leerplan, meer bepaald onder ‘Leerlijnen’ – ‘Samenhang in de derde graad’.</p> <p>In de eenpolige richting komen leerplandoelen die je niet terugvindt in het leerplan van de tweepolige richting: over herformuleren, notities nemen, pragmatiek (relatie tussen taaluitingen en context en tekstopbouw), taalvariatie en taaltechnologie.</p> <p></p>
<p>MVT D Mo- derne talen tweepolig</p>	<p>e) Is het de bedoeling dat LPD 16 zowel in Engels als in Frans aan bod komen? Zijn er buiten LPD16 nog andere LPD die we mogen 'verdelen' over Frans en Engels?</p>	<p>Het leerplandoel moet zowel in het Frans als in het Engels gerealiseerd worden. Het leerplandoel komt ook aan bod in het vak Nederlands, zonder de historische component.</p> <p>Taalwetenschappers komen tot de reconstructie van de prototaal door vergelijking van diverse moderne en klassieke talen.</p> <p>Binnen het vak Engels is het zinvol via taalverwantschap de invloeden te zien die bv. van het Latijn of het Frans woordvorming en syntaxis van het Engels mee hebben bepaald. Evengoed kan dit proces bestudeerd worden in een andere moderne taal.</p> <p>Het komt er dus op aan om af te spreken binnen welke lessen (Frans, Engels) je welke elementen behandelt zodat onze leerlingen inzicht krijgen in de resultaten van historisch-vergelijkende taalstudie.</p> <p>Daarop inhakend kun je vervolgens, zowel in lessen Frans en Engels, voorbeelden geven van etymologie, woordstructuren, syntactische vormen zoals genitieven of modaliteit die illustreren hoe talen ontstaan zijn vanuit andere talen. Je kunt ook elementen uit de thuistaal van de leerlingen hierbij betrekken. Je hoeft er geen hele lessen aan te besteden: soms volstaat het om overstapjes te maken naar een andere taal in functie van de ontwikkeling van een hogere taalgevoeligheid.</p> <p>Voor deze richtingen is het evident dat je goed samenwerkt over de talen heen en dat voor alle doelstellingen. Denk dus ook aan de collega’s Duits, Nederlands, geschiedenis...</p> <p>Soms zal Engels iets dieper ingaan op enkele items dan Frans of omgekeerd, maar het is altijd opportuun om te weten wat de exacte voorkennis van de leerlingen is.</p> <p></p>

MVT D Moderne talen tweepolig	<p>f) Ik vind translanguaging razend interessant, maar dat veronderstelt dat we allemaal over kennis van niet-Europese talen beschikken? En wordt dit dan allemaal zowel in het Frans als het Engels aangeboden?</p>	<p>Hoe meer talen je kunt inzetten in de klas, hoe beter. ←</p> <p>Je hoeft echter geen Arabisch te kennen om te wijzen op de oorsprong van woorden als algebra, alcohol of koffie. Je hoeft geen lers te kennen om te kunnen verwijzen naar <i>hooligan</i>, <i>clan</i> of <i>cairn</i>.</p> <p>Taalgevoelige leerlingen appreciëren dergelijke (incidentele) uitweidingen en overstapjes naar andere talen, en het ontdekken van verwantschap tussen o.a. Frans en Engels verhoogt hun metacognitief denken rond taal. Je kan hierin zelf keuzes maken, in overleg met de collega Engels/Frans.</p> <p>Translanguaging hoeft trouwens niet noodzakelijk over niet-Europese talen te gaan. Als dat wel het geval is, op basis van de thuistaal van de leerlingen, maak je vooral plaats voor de leerlingen. Jouw rol bestaat er dan vooral in om hen te ondersteunen in het analytisch denken over hun thuistaal. Zij zijn de inhoudelijke experten voor wat de thuistaal betreft.</p> <p>Soms komt het wat bedreigend over dat je als leraar niet alles of zelfs bijna niets weet over die thuistaal, maar de praktijk wijst uit dat leerlingen hier geen misbruik van maken. Integendeel! Het motiveert hen nog meer. ←</p>
MVT D Moderne talen tweepolig	<p>g) (MOT tweepolig) Waarom moet alleen Engels, met een pak minder uren dan Frans, wetenschappelijke teksten behandelen? Voor OC lijkt me dat vreemd.</p>	<p>Wetenschappelijke teksten mag je in de lessen Frans behandelen. In de lessen Engels moeten ze een plaats krijgen, binnen de receptieve vaardigheden. Leerlingen leren onderwerp, hoofdgedachte en hoofdpunten te halen uit wetenschappelijke teksten. Dit is zo in alle domeinoverschrijdende studierichtingen en in de richting Taal en communicatiewetenschappen. De keuze om wetenschappelijke teksten te verplichten in die richtingen is niet gebonden aan de onderzoekscompetentie, maar wel aan de verdere studiekeuze van de leerling.</p> <p>In het Hoger Onderwijs zullen leerlingen over het algemeen vaker in contact komen met Engelstalige wetenschappelijke teksten. Als je bij het lezen/luisteren focust op strategieën en rekening houdt met de specificiteit van wetenschappelijke teksten, kunnen de leerlingen dit ook leren transfereren naar andere talen. ←</p>
III-Eng'-d	<p>h) Zijn er aanraders m.b.t. gratis toegankelijke databanken voor wetenschappelijke teksten?</p>	<p>Deze teksten zijn vaak gekoppeld aan de studierichting die de leerling gekozen heeft, over economie, wetenschappelijke evoluties, nieuwe ontdekkingen... Voor Engels vind je gratis teksten (van niveau) in <i>The Guardian</i> online. Laat de gekozen</p>

		<p>tekst door AI hertalen naar een tekst met een hoger of lager niveau, als dat wenselijk is.</p> <p>Aarzel ook niet om je collega's van de richtingsspecifieke vakken van de studierichting te raadplegen. </p>
Engels D specifieke doelen	<p>i) Het is misschien een detailvraag voor Engels, maar er stond vermeld "actieve en passieve zinnen". Wat wordt hieronder verstaan? Enkel herkennen/zinnen kunnen vormen? Verschillende vormen van de passives kunnen vormen en in context gebruiken? Wat met de complex passive?</p>	<p>Passieve vormen komen vaak voor in formele (geschreven) taal van kranten en tijdschriften of bv. in biografieën (<i>She was born in 1970</i>), terwijl je die in vlotte gesproken taal best vermijdt.</p> <p>Oefeningen op het herformuleren van actief naar passief en vice versa leveren vaak taaluitingen op die verre van authentiek zijn (<i>My fish will be eaten by the cat; Payments had been received by Henry</i>).</p> <p>Soms kunnen dergelijke oefeningen het inzicht in zinsbouw en in grammaticale structuur vergroten binnen taalbeschouwing, maar erg functioneel zijn deze oefeningen niet. Een aantal complexe passiva kun je als collocations aanleren (<i>She is supposed to be there</i>). </p>
Engels D specifieke doelen	<p>j) Is ERK-niveau B1 voor 3de graad D Engels niet weinig ambitieus?</p>	<p>Het ERK-niveau is slechts als richtsnoer gebruikt. De tekstkenmerken en minimumvereisten omschrijven duidelijk wat je van de leerling mag verwachten.</p> <p>Je kan je kenmerken of minimumvereisten op een ander niveau aanbieden om leerlingen extra uit te dagen. Leraren zorgen voor meer uitdaging en een hoger niveau wanneer hun leerlingen dit aankunnen. Blijkt het niveau onhaalbaar, dan haakt de klas af. Is het niveau te laag, dan vervelen de leerlingen zich. Het komt er dus op aan om je leerstof op een haalbare én tegelijk uitdagende manier te onderwijzen en bovendien te differentiëren waar nodig. </p>
Frans D specifieke doelen	<p>k) Het verrast mij toch dat er in de lessentabellen voor de tweepolige richtingen met MT slechts 1 graaduur Frans meer is dan in de richtingen zonder MT.</p>	<p>De school kan kiezen voor een extra (complementair) uur.</p> <p>In elk geval gaan we ervan uit dat het leerplan over de twee jaar van de graad kan gezien worden in het aantal uren dat voorzien is in de lessentabel. </p>

